

NACIONALNI KALKULATOR OGLJIČNEGA ODTISA ZDRAVSTVA

UPORABNIŠKA NAVODILA

02 | Nastavitve izračuna in priprava poročanja

Poročevalska meja, vključeni obsegi, metoda za Obseg 2, kazalniki in kontakti

Namen dokumenta

Dokument je pripravljen kot praktično uporabniško navodilo za usposabljanje in samostojno delo v spletnem kalkulatorju. Besedilo je urejeno po zaporedju dejanske uporabe aplikacije, posnetki zaslona pa uporabniku pokažejo, kje se nahaja posamezen ukaz ali vnosno polje.

Projekt: Ocenjevanje in zmanjševanje ogljičnega odtisa v slovenskem zdravstvenem sistemu (V2-24048)



Univerza v Mariboru

Fakulteta za kemijo
in kemijsko tehnologijo



Univerza v Mariboru

Fakulteta za organizacijske vede



Univerza v Mariboru

Fakulteta za turizem

O dokumentu

Dokument	Uporabniška navodila za nacionalni kalkulator ogljičnega odtisa zdravstva
Sklop	02 Nastavitve izračuna in priprava poročanja
Namen	Ta dokument uporabnika vodi skozi nastavitve izračuna: opredelitev poročevalske meje, vključitev obsegov, izbor metode za Obseg 2, vnos organizacijskih kazalnikov in določitev kontaktnih oseb.
Ciljni uporabniki	Uporabniki kalkulatorja, skrbniki podatkov v zdravstvenih organizacijah, odgovorne osebe za poročanje in udeleženci usposabljanj.
Verzija	1.0
Datum	maj 2026
Predvidena objava	Samostojni PDF dokument na spletni strani projekta
Povezava z zbirko navodil	Dokument je del serije sedmih samostojnih sklopov in je vsebinsko usklajen s celotnimi uporabniškimi navodili.

Kako uporabljati ta sklop navodil

Navodila so pripravljena kot samostojen sklop. Uporabnik jih lahko uporablja neodvisno od celotnega priročnika, zlasti takrat, ko potrebuje pomoč pri konkretnem delu v kalkulatorju. Priporočljivo je, da uporabnik najprej prebere namen sklopa, nato pa sledi postopkom po zaporedju zaslonov v aplikaciji.

Po zaključku tega sklopa boste znali

- odpreti in urediti nastavitve izbranega izračuna,
- jasno opisati poročevalsko mejo organizacije,
- pravilno označiti vključene obsege in izbrati metodo za Obseg 2,
- vnesti letne organizacijske kazalnike za razlago rezultatov,
- določiti pripravljavca poročila in odgovorno osebo,
- prepoznati najpogostejše napake pri nastavitvah izračuna.

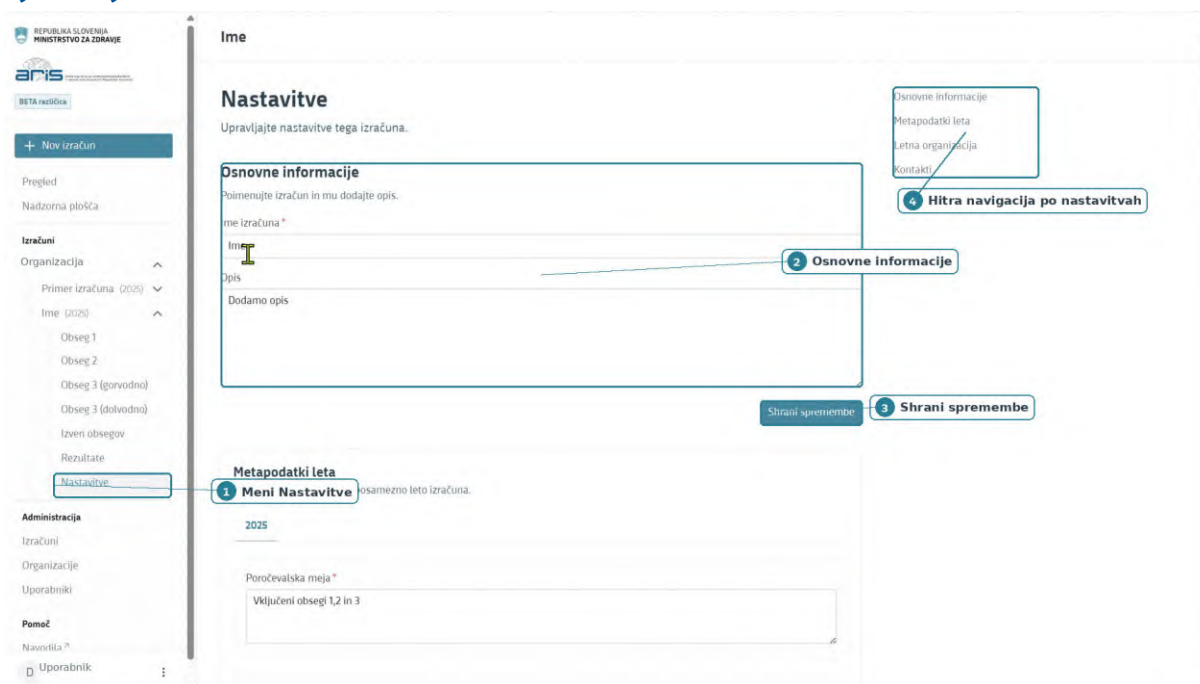
1. Namen sklopa

Nastavitve določajo kontekst izračuna. Uporabnik tu ne vnaša porabe energentov ali stroškov, temveč opiše, kaj izračun zajema, katero leto obravnava, kateri obsegi so vključeni, katera metoda za Obseg 2 se uporablja in kdo je odgovoren za pripravo poročila.

Ključno sporočilo

Rezultat ogljičnega odtisa ni dovolj razločljiv brez nastavitve. Vedno ga je treba razumeti skupaj s poročevalskim letom, poročevalsko mejo, vključenimi obsegi, metodo za Obseg 2 in organizacijskimi kazalniki.

2. Kje najdete nastavitve



Slika 1: Dostop do nastavitve znotraj izbranega izračuna.

Slika 2: Osnovne informacije in metapodatki leta.

Slika 3: Pregled strani Nastavitve z glavnimi vsebinskimi deli.

Del strani	Kaj uporabnik nastavi	Zakaj je pomembno
Osnovne informacije	Ime izračuna in opis.	Izračun je jasno prepoznaven tudi kasneje.
Metapodatki leta	Poročevalska meja, vključeni obsegi, metoda za Obseg 2 in metodološke opombe.	Jasno je, kaj rezultat zajema in kako je bil pripravljen.
Letna organizacija	Letni kazalniki, kot so postelje, zaposleni, površina in obseg dejavnosti.	Omogočajo razlago rezultatov tudi z relativnimi kazalniki.
Kontakti	Pripravljaivec poročila in odgovorna oseba.	Zagotovljena je sledljivost odgovornosti in komunikacije.

3. Osnovne informacije izračuna

Ime izračuna naj jasno pove, za katero organizacijo in leto gre. Opis naj pojasni namen izračuna: uradni letni izračun, testni primer, scenarij ali interna dopolnitev.

Osnovne informacije izračuna

Nastavitve

1 Upravlajte nastavitve tega izračuna.

2 Osnovne informacije

Poimenujte izračun in mu dodajte

Ime izračuna *

Primer izračuna

Opis

Ustvarjeno za potrebe izpisa rezultatov

3

Po spremembi kliknite Shrani spremembe.

Slika 4: Vnos imena, opisa in shranjevanje osnovnih informacij.

Polje	Priporočilo
Ime izračuna	Vključite organizacijo ali jasno skrajšano oznako in leto, npr. Ogljični odtis 2025.
Opis izračuna	Na kratko navedite namen izračuna in morebitno oznako testnega ali vadbenega primera.
Shrani spremembe	Kliknite po vsaki spremembi osnovnih informacij.

4. Metapodatki leta

Metapodatki leta opredelijo, kaj izračun predstavlja za izbrano poročevalsko leto. Če ima organizacija več let izračuna, je treba metapodatke urediti za vsako leto posebej.

Metapodatki leta: meja in vključeni obsegi

Metapodatki leta

1 Nastavite metapodatke za posamezno leto izračuna.

2025

Poročevalska meja *

2 Vključeni obsegi 1, 2 in 3

3 Vključite samo obsege, ki jih organizacija v tem izračunu poroča.

Vključenost obsegov

Obseg 1 – vključen:

Obseg 2 – vključen:

Stikalo vklopi ali izklopi posamezen del izračuna.

Slika 5: Poročevalska meja in vključitev posameznih obsegov.

4.1 Poročevalska meja

Poročevalska meja je opis, kateri deli organizacije, lokacije, dejavnosti in viri so vključeni v izračun. Besedilo mora biti dovolj jasno, da lahko bralec razume, kaj skupni rezultat predstavlja.

Primer zapisa

V izračun so vključeni vsi objekti in dejavnosti organizacije za poročevalsko leto 2025. Vključeni so Obseg 1, Obseg 2 ter izbrane kategorije Obsega 3, za katere so bili podatki razpoložljivi.

4.2 Vključenost obsegov

Nastavitev	Kaj pomeni	Priporočilo
Obseg 1	Neposredne emisije iz virov pod nadzorom organizacije.	Vključite, kadar ima organizacija lastne kotle, goriva, vozila, medicinske pline ali hladiva.
Obseg 2	Posredne emisije iz kupljene energije.	Vključite pri kupljeni elektriki, toploti, pari ali hlajenju.
Obseg 3 gorvodno	Emisije iz dobavne verige pred uporabo v organizaciji.	Vključite pri nabavah, storitvah, kapitalnih dobrinah, odpadkih in potovanjih.
Obseg 3 dolvodno	Emisije po izvedbi dejavnosti organizacije.	Vključite samo, če so dolvodne kategorije dejansko relevantne.
Izven obsegov	Ločeno prikazane emisije, ki niso del osnovnega seštevka obsegov.	Vključite za biogene emisije ali tokove, ki se poročajo posebej.

4.3 Metoda za Obseg 2

Metoda za Obseg 2 in metodološke opombe

Obseg 2 – vključen:

Obseg 3 gonvodno – vključen:

Obseg 3 dolvodno – vključen:

Izven obsegov – vključen:

1

Metoda za Obseg 2.*

Nastavite metapodatke za posamezno leto izračuna:

☐ Lokacijska

☐ Tržna

☒ Obe

Kliknite Shrani metapodatke leta.

V metodološke opombe zapišite posebnosti, ocene ali približke.

Izberite metodo za Obseg 2: lokacijska, tržna ali obe.

Slika 6: Izbira metode za Obseg 2 in metodološke opombe.

Možnost	Razlaga	Kdaj je uporabna
Lokacijska metoda	Rezultat temelji na povprečnem emisijskem faktorju omrežja.	Za osnovno primerljivost med organizacijami in leti.
Tržna metoda	Rezultat upošteva dobaviteljeve podatke ali dokazila o izvoru energije.	Kadar ima organizacija ustrezna dokazila.
Obe metodi	Kalkulator pripravi pregled po obeh metodah.	Priporočljivo za pregledno poročanje in primerjavo obeh pogledov.

4.4 Metodološke opombe

V metodološke opombe zapišite posebnosti izračuna: ocene, približne podatke, manjkajoče vire, izključene lokacije, omejitve podatkov, interne evidence in vse predpostavke, ki vplivajo na razumevanje rezultatov.

5. Letna organizacija

Letni organizacijski kazalniki ne predstavljajo emisij, vendar omogočajo boljšo razlago rezultatov. Uporabni so za kazalnike, kot so emisije na zaposlenega, na kvadratni meter, na posteljo ali na bolnišnično oskrbni dan.

Letna organizacija

Vnesite letne organizacijske kazalnike za izbrano leto.

1

2025

Število postelj

123323

Število odpustov / zaključenih hospitalizacij

12323

Število bolnišnično oskrbnih dni

123214

Število obravnav ali ambulantnih pregledov

21421

Število zaposlenih (FTE)

1223

2

Kazalniki omogočajo kasnejšo razlago rezultatov na posteljo, zaposlenega ali površino.

Po vnosu kliknite **Shrani letno organizacijo.**

Slika 7: Vnos letnih organizacijskih kazalnikov.

Polje	Kaj vnesti	Zakaj je pomembno
Število postelj	Skupno število postelj v poročevalskem letu.	Omogoča razlago glede na obseg infrastrukture.
Število odpustov / hospitalizacij	Število zaključenih hospitalizacij oziroma odpustov.	Poveže emisije z obsegom bolnišnične dejavnosti.
Bolnišnično oskrbni dnevi	Skupno število dni bolnišnične oskrbe.	Pokaže intenzivnost izvajanja dejavnosti.
Ambulantni pregledi	Število ambulantnih obravnav ali pregledov.	Pomembno pri organizacijah z veliko ambulantno dejavnostjo.
Zaposleni (FTE)	Ekvivalent polnega delovnega časa.	Omogoča kazalnik emisij na zaposlenega.
Skupna površina (m2)	Uporabna ali dogovorjena poročevalska površina.	Omogoča kazalnik emisij na kvadratni meter.

6. Kontakti

Kontakti so namenjeni sledljivosti priprave poročila. Pripravljalcev poročila je oseba, ki operativno zbira in vnaša podatke. Odgovorna oseba je oseba, ki vsebinsko potrjuje podatke ali poročilo.

Kontakti za poročilo

Kontakti

Nastavite pripravljavca poročila in odgovorno osebo za vsako leto.

2025

Pripravljalavec poročila:

Izpolni iz uporabnika

Damjan Krajnc

Ime

Priimek

Damjan

Določite odgovorno osebo za vsebino poročila.

Telefon

Vnesite telefonsko številko

Odgovorna oseba:

Izpolni iz uporabnika

Super User

Na koncu shranite kontakte.

Ime

Priimek

Super

User

Slika 8: Vnos pripravljavca poročila in odgovorne osebe.

Izbor obstoječega uporabnika ali ročni vnos

Nastavite pripravljavca poročila in odgovorno osebo

1 Odprite spustni seznam za izbor uporabnika.

2 Pripravljavec poročila: Izberete lahko obstoječega uporabnika ali možnost Izpolni ročno.

3 Pri ročnem vnosu dopolnite ime, priimek, e-pošto in funkcijo.

2025

Izpolni iz uporabnika

Ime, priimek

E-pošta

Funkcija

Super User

Slika 9: Izbor uporabnika iz spustnega seznama ali ročni vnos kontaktnih podatkov.

Kontakt	Kdaj uporabiti	Kaj preveriti
Pripravljavec poročila	Za osebo, ki operativno pripravlja izračun.	Ime, e-pošta, telefon in vloga.
Odgovorna oseba	Za osebo, ki potrjuje ali odgovarja za poročilo.	Pravilni kontaktni podatki in funkcija v organizaciji.

Varstvo osebnih podatkov

V javno deljenih gradivih naj bodo osebni podatki prikazani samo, kadar je to potrebno. Za usposabljanje uporabljajte anonimizirane primere.

7. Najpogostejše napake

Napaka	Posledica	Priporočilo
Nejasno ime izračuna	Kasneje ni jasno, kateri izračun je uraden.	V imenu uporabite leto in namen.
Poročevalska meja je presplošna	Rezultat je težko razložiti.	Jasno navedite vključene lokacije in dejavnosti.
Obsegi niso usklajeni z besedilom poročevalske meje	Poročilo lahko daje napačen vtis o obsegu vključitve.	Preverite stikala in opis meje.
Ni shranjevanja po spremembah	Spremembe se lahko izgubijo.	Uporabite ustrezen gumb za shranjevanje za vsak del strani.
Kazalniki so iz drugega leta	Relativni kazalniki so napačni.	Uporabite podatke za isto poročevalsko leto.

8. Kontrolni seznam

- Ime in opis izračuna sta jasna.
- Poročevalska meja je dovolj natančno opisana.
- Vključeni obsegi so usklajeni z metodologijo izračuna.
- Metoda za Obseg 2 je pravilno izbrana.
- Metodološke opombe vsebujejo posebnosti, ocene in omejitve podatkov.
- Letni organizacijski kazalniki se nanašajo na isto poročevalsko leto.
- Pripravlavec in odgovorna oseba sta pravilno navedena.
- Vsi deli nastavitvev so shranjeni.